

POSTANOWIENIE

28 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 28 czerwca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości A. spółki akcyjnej
w T. w upadłości
przeciwko U. spółce akcyjnej w W. następcy prawnemu
A. spółki akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej U. spółki akcyjnej w W. następcy prawnego A.
spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 18 maja 2022 r., I AGa 25/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację strony pozwanej U. S.A. w W. od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie zasądającego od strony pozwanej na rzecz Syndyka masy upadłości A. S.A. w T. w upadłości kwotę 655 734 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 października 2018 r.

Według ustaleń faktycznych J. O. pełniła funkcję syndyka masy upadłości A. S.A. w T. w okresie od dnia 10 sierpnia 2012 r. do dnia 6 marca 2013 r. i w tym czasie łączyła ją z poprzednikiem prawnym strony pozwanej umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej syndyka. Prawomocnym postanowieniem z dnia 17 grudnia 2015 r. Sędziego - komisarza w Sądzie Rejonowym w Tarnowie w

postępowaniu upadłościowym A. S.A. w upadłości układowej w sprawie w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdań rachunkowych syndyka masy upadłości J. O. za okres od 1 października 2012 r. do 30 listopada 2012 r. i za okres od 1 grudnia 2012 r. do 31 stycznia 2013 r., zmienionym postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 12 lutego 2018 r., nie zostało zatwierdzone to sprawozdanie w zakresie łącznej kwoty 655 734 zł (obejmującej także podatek VAT) i jednocześnie zobowiązano syndyka J. O. do zwrotu tej kwoty do masy upadłości.

W związku ze skargą kasacyjną strony pozwanej U. S.A. w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 18 maja 2022 r., sygn. akt I AGa 25/22 Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego

w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002, III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

W ocenie skarżącej w sprawie zachodzi konieczność wyjaśnienia: 1) czy postanowienie Sędziego-komisarza wydane na podstawie art. 168 ust. 5 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (w brzmieniu obowiązującym przed zmianą dokonaną ustawą z dnia 15 maja 2015 r., która weszła w życie 1 stycznia 2016 r.) (dalej „pr. upadł.”), w przedmiocie sprostowania sprawozdania rachunkowego syndyka i zobowiązania go do zwrotu do masy upadłości kwoty niezatwierdzonej oraz postanowienie sądu upadłościowego w tym przedmiocie, jako sądu drugiej instancji, wiąże ubezpieczyciela udzielającego ochrony na podstawie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osoby powołanej do wykonywania czynności syndyka, w postępowaniu sądowym o odszkodowanie dochodzone na podstawie art. 160 ust. 3 pr. upadł., a jeżeli tak, to jaki jest zakres tego związania; 2) czy ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność gwarancyjną wynikającą z umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osoby powołanej do wykonywania czynności syndyka za szkody wyrządzone przez niego z winy umyślnej.

Odnosząc się do powyższych zagadnień prawnych należy wyjść od tego, że syndyk odpowiada za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonywania obowiązków (art. 160 ust. 3 pr. upadł.), a za szkodę wyrządzoną przez pełnomocników syndyk odpowiada jak za działania własne (art. 161 ust. 1 pr. upadł.). Osoba powołana do wykonywania czynności syndyka podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności osobiście lub przez pełnomocnika (art. 156 ust. 4 pr. upadł.). Zgodnie z art. 156 ust. 4 pr. upadł. w zw. z art. 4 ust. 4 i art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2022 r., poz. 2277), obowiązkowym ubezpieczeniem jest objęta odpowiedzialność cywilna syndyka za szkody wyrządzone przy wykonywaniu przez niego w tym charakterze czynności, w tym za szkody wyrządzone w wyniku jego rażącego niedbalstwa.

Syndyk jest obowiązany podejmować działania z należytą starannością, w sposób umożliwiający optymalne wykorzystanie majątku upadłego w celu zaspokojenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu, w szczególności przez minimalizację kosztów postępowania (art. 179 pr. upadł.).

Zgodnie z art. 168 ust. 5 sędzia-komisarz zatwierdza sprawozdanie rachunkowe lub dokonuje odpowiedniego sprostowania oraz orzeka o zwrocie do masy upadłości kwoty niezatwierdzonej. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Nienależyte wykonywanie przez syndyka obowiązków skutkiem którego jest powstanie szkody w masie upadłości (art. 160 ust. 3 pr. upadł.) łączy się z zawinionym zachowaniem syndyka. Zawinienie to może być umyślne jak i nieumyślne (wynikające z niedołożenia należytej staranności). Po nowelizacji prawa upadłościowego ustawą z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. poz. 1909) ustawodawca w dodanym art. 168 ust. 5c pr. upadł. doprecyzował, że chodzi o czynności syndyka niezgodne z prawem lub skutkujące pokrzywdzeniem wierzycieli lub upadłego albo gdy mimo wezwania syndyk nie wykonał w określonym terminie wszystkich obowiązków.

Postępowanie w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdania rachunkowego syndyka jest prowadzone w ramach szeroko rozumianego postępowania upadłościowego i z tej racji ma charakter szczególny w tym sensie, że nie jest dopuszczalna w procesie odszkodowawczym (przeciwko syndykowi [w związku z wątpliwościami w stanie prawnym obowiązującym przed 1 stycznia 2016 r., czy postanowienie sędziego komisarza o odmowie zatwierdzenia sprawozdania rachunkowego syndyka i zobowiązaniu go do zwrotu do masy niezatwierdzonej kwoty jest tytułem egzekucyjnym, któremu mogła być nadana klauzula wykonalności), czy także przeciwko jego ubezpieczycielowi OC) odmienna ocena zachowania syndyka przez pryzmat przesłanek przewidzianych w art. 179 pr. upadł., jak również weryfikacja prawomocnego orzeczenia sędziego-komisarza co do wysokości kwoty niezatwierdzonej. W przeciwnym razie miałyby miejsce ingerencja w kompetencje szczególnych organów (sędziego - komisarza, sądu upadłościowego) w ramach szczególnego postępowania w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdania rachunkowego syndyka. Należy też zauważyć, że postępowanie w tej materii jest dwuinstancyjne, bowiem postanowienie sędziego-komisarza o odmowie zatwierdzenia sprawozdania i o zwrocie kwoty niezatwierdzonej do masy jest zaskarżalne do sądu upadłościowego. Zatem spełniony jest wymóg konstytucyjny określony w art. 176 ust. 1 Konstytucji RP. Poza tym o tamtym postępowaniu wiedział ubezpieczyciel OC syndyka J. O. i został zawiadomiony, a w konsekwencji mógł przystąpić po jej stronie z interwencją uboczną (art. 76 k.p.c.). Jak bowiem wynika z art. 35 pr. upadł do postępowania upadłościowego stosuje się odpowiednio przepisy o procesie.

Istota odpowiedzialności OC opiera się na tym, że odpowiedzialność ubezpieczyciela sięga do granic odpowiedzialności ubezpieczonego sprawcy szkody. W konsekwencji odpowiedzialność ubezpieczyciela jest determinowana zasadą odpowiedzialności sprawcy, a zatem odpowiedzialność ta jest uzależniona od spełnienia przesłanek odpowiedzialności ubezpieczonego sprawcy. Cel ubezpieczenia sprowadza się do tego, aby to ubezpieczyciel - na podstawie stosunku ubezpieczeniowego - ostatecznie poniósł finansowy ciężar szkody. W stanie faktycznym sprawy sąd upadłościowy w szczególnym ustawowym trybie ostatecznie przesądził prawomocnie, że niezgodne z prawem (art. 179, art. 230 ust.

1, art. 312 ust. 2 pr. upadł.) działania syndyka, stanowiące nienależyte wypełnienie obowiązków syndyka doprowadziło do zwiększenia kosztów postępowania upadłościowego, a tym samym do uszczuplenia masy upadłości. Wobec tego podniesione w niniejszym procesie zarzuty pozwanego ubezpieczyciela zmierzające do ponownego badania kwestii zasady i zakresu odpowiedzialności syndyka jako sprawcy pozostają w oczywistej sprzeczności nie tylko z istotą obowiązkowego ubezpieczenia OC, ale i istotą postępowania w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdania rachunkowego syndyka.

W takim stanie rzeczy brak było podstaw do przyjęcia, że przedstawione we wniosku o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania pierwsze zagadnienie prawne spełnia przesłankę istotności, skoro rozwiązanie podnoszonego problemu prawnego jest możliwe na podstawie brzmienia powołanych przepisów prawnych i ich wykładni przy zastosowaniu podstawowych zasad interpretacyjnych wynikających z istoty wchodzących w rachubę instytucji prawnych, wyżej omówionych.

Lektura uzasadnień postanowień Sędziego-komisarza i Sądu upadłościowego (k. 35-49) nie dają podstaw do przyjęcia, że syndyk wyrządził szkodę z winy umyślnej, która to okoliczność uzasadniałaby przypisanie mu czynu zabronionego prawem karnym. W tej materii nie został wydany prawomocny skazujący wyrok karny. Można natomiast mówić o niedochowaniu przez syndyka J. O. należytej staranności, czyli o jej niedbalstwie, a co najwyżej o rażącym niedbalstwie. Oczywiście w niniejszym postępowaniu strona pozwana mogłaby - w celu zwolnienia się z odpowiedzialności - wykazywać, że była syndyk J. O. szkodę masie upadłości wyrządziła z winy umyślnej, ale na tę okoliczność nie przedstawiła dowodów; z art. 11 ust. 2 powołanej ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych wynika, że ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność do granic rażącego niedbalstwa sprawcy szkody. Wprawdzie strona pozwana zarzuciła pominięcia części materiału dowodnego, tj. zeznań świadków i dokumentów znajdujących się w aktach postępowania prowadzonego przez Prokuraturę Okręgową w K., VI Ds. [...], ale tymi dowodami zmierzała do wykazania braku odpowiedzialności odszkodowawczej syndyka J. O. i pozwanego, co jak wyżej wskazano nie mogło do takich skutków doprowadzić, a to wobec istoty obowiązkowego ubezpieczenia OC i

szczególnego trybu, w ramach którego przedmiotem badania jest sprawozdanie rachunkowe syndyka.

Obowiązek syndyka działania z należytą starannością wynika z art. 179 pr. upadł., przy czym poziom tej staranności musi uwzględniać okoliczność, iż syndyk jest w zakresie swoich czynności profesjonalistą, co wynika z art. 157 ust. 1 pr. upadł.

Winę nieumyślną charakteryzuje pewien psychiczny stan rzeczy, który cechuje się brakiem zamiaru wyrządzenia szkody, czyli w tym wypadku brakiem zamiaru nienależytego wykonania czynności syndyka. Kodeks cywilny posługuje się pojęciem rażącego niedbalstwa w ramach stypizowanych stosunków prawnych (zob. np. art. 757, art. 777 § 1, art. 788 § 1 i 3, art. 791 § 2, art. 801 § 1 i 3 oraz art. 827 § 1), ale podobnie jak i powołana ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych nie definiuje go. W celu wyjaśnienia, na czym polega rażące niedbalstwo, w pierwszej kolejności należy określić czym jest niedbalstwo w ogóle. W prawie karnym w ramach winy nieumyślnej rozróżnia się zasadniczo dwie jej postacie, a to niedbalstwo (*negligentia*) i lekkomyślność (*luxuria*). Takie wyróżnienie ma ustawowe uzasadnienie (zob. art. 9 § 2 k.k.). Lekkomyslność polega na tym że sprawca wprowadza nie ma zamiaru popełnienia czynu zabronionego, ale taką możliwość przewiduje, sądząc bezpodstawnie, wskutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, że tego uniknie. Przy niedbalstwie sprawca również nie ma zamiaru popełnienia czynu zabronionego, ale wskutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, nie ma jednak świadomości możliwości jego popełnienia, choć powinien był taką możliwość przewidywać.

W prawie cywilnym według wypracowanych przez orzecznictwo i doktrynę kryteriów przez niedbalstwo rozumie się sytuację, gdy dłużnik wprowadza nie chce wyrządzić wierzycielowi szkody, tj. nie ma woli niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, ale do niej doprowadza wskutek niedochowania należytej staranności, chociaż powinien i zarazem mógł postąpić prawidłowo. Zatem z pojęciem niedbalstwa wiąże się zagadnienie niezachowania wymaganej staranności, w stosunkach danego rodzaju, niezbędnej do uniknięcia skutku,

którego sprawca szkody nie chciał wywołać. Decydujące znaczenie ma miernik staranności, jaki przyjmuje się za wzór prawidłowego postępowania. W tej materii podstawowe znaczenie ma art. 355 k.c. który jako przepis ogólny odnosi się zarówno do odpowiedzialności kontaktowej, jak i deliktowej.

Ocena miernika postępowania, którego istota tkwi w zaniechaniu dołożenia należytej staranności, nie może być formułowana na poziomie obowiązków niedających się wyegzekwować, oderwanych od doświadczeń uwzględniających reguły zawodowe i konkretne okoliczności, a także określony typ stosunków (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 1998 r., III CKN 574/97). Artykuł 355 § 2 k.c. (w odniesieniu do syndyka podwyższony poziom staranności wynika z racji jego profesjonalizmu, o którym stanowi art. 157 ust. 1 pr. upadł.) przewiduje, że w odniesieniu do dłużnika prowadzącego działalność gospodarczą określenie należytej staranności wymaga uwzględnienia zawodowego charakteru tej działalności, a zatem profesjonalizm wynikający z ustawy decyduje o mierniku należytej staranności, której nie można wymagać w przypadku zlecenia takiej samej usługi podmiotowi, który nie prowadzi działalności gospodarczej w zakresie tego rodzaju usług. Przy ocenie właściwej miary należytej staranności nie można pomijać okoliczności faktycznych konkretnej sytuacji, w której dany dłużnik podjął działanie, gdyż ostatecznie to one determinują treść modelu prawidłowego postępowania.

W konsekwencji zarzut niedbalstwa (zwykłego) jest uzasadniony wtedy, gdy sprawca szkody zachował się w sposób odbiegający od modelu wzorcowego, ujmowanego abstrakcyjnie. Modelowy wzorzec postępowania należy odnieść do konkretnych okoliczności, w jakich działa sprawca i dopiero ustalenie, że w konkretnych okolicznościach dłużnik mógł zachować się w sposób należyty, uzasadnia postawienie mu zarzutu nagannej decyzji.

Jeśli natomiast stopień naganności postępowania jest szczególnie wysoki, gdyż drastycznie i poważnie odbiega od modelu należytego zachowania się dłużnika, to trzeba uznać, że zachodzi rażące niedbalstwo. Przykładowo na gruncie art. 827 § 1 k.c. jako rażące niedbalstwo uznane zostało zachowanie polegające na nieprzewidywaniu szkody jako skutku działania lub zaniechania ubezpieczającego,

jeżeli doszło do przekroczenia podstawowych, elementarnych zasad staranności (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 11 maja 2005 r., III CK 522/04). Rażąca niedbalstwo, to nie tylko brak zachowania należytej staranności, ale kwalifikowana postać braku zwykłej staranności w przewidywaniu skutków, zachowanie naganne i niewłaściwe, graniczące z umyślnością (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 3 marca 2006 r., II CSK 123/05, M.Praw. 2006, nr 7, s. 345). Za rażące niedbalstwo zostało też uznane zachowanie lekkomyślne, albowiem jako połączone z przewidywaniem skutku jest bliższe umyślności niż klasyczne niedbalstwo (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 22 sierpnia 2014 r., I ACa 279/14).

Skoro zatem nie zostało wykazane, że sprawca szkody (syndyk) wyrządził ją z winy umyślnej, to udzielenie odpowiedzi na drugie wskazane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zagadnienie prawne stało się zbędne.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Zdaniem skarżącej oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z niedopełnienia przez Sąd drugiej instancji obowiązków sądu odwoławczego i

wydania orzeczenia w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej błędnej wykładni art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 363 § 1 i 2 k.c. Na skutek popełnionego błędu Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego od wyroku Sadu Okręgowego, który nie uwzględnił wartości podatku VAT w kwocie odszkodowania dochodzonego na podstawie art. 160 ust. 3 pr. upadł. w zw. z art. 415 k.c. oraz art. 822 § 1 i 4 k.c. od ubezpieczyciela udzielającego ochrony na podstawie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osoby powołanej do wykonywania czynności syndyka. Tymczasem dla obowiązującego do naprawienia szkody irrelevantnym jest, czy poszkodowany podatnik podatku VAT skorzystał z możliwości obniżenia kwoty należnego od niego podatku o kwotę podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług. W sytuacji, gdy spełniając warunki do obniżenia kwoty należnego od niego podatku, z przysługującego mu prawa obniżenia podatku podatnik nie skorzysta, nie powinno to mieć wpływu na ustalenie należnego mu odszkodowania. Obowiązkiem poszkodowanego jest bowiem podjęcie działań zmierzających do minimalizowania rozmiarów szkody, zaś ewentualny brak takiego działania po stronie poszkodowanego nie może skutkować zwiększeniem obowiązku odszkodowawczego osoby obowiązanej do naprawienia szkody. Wadliwość zaskarżonego rozstrzygnięcia wynika z faktu, że zostało zasądzone na rzecz powoda odszkodowanie uwzględniające wartość podatku VAT, który powód odliczył.

Prawdą jest, że ewentualny brak podjęcia przez poszkodowanego działań umożliwiających mu skorzystanie z innej formy odliczenia podatkowego, gdy jako podatnik spełnia warunki do obniżenia kwoty należnego podatku, to zgodnie z zasadą *compensatio lucri cum damno* ma to wpływ na ustalenie należnego odszkodowania, zważywszy też i na to, że obowiązkiem poszkodowanego jest dążenie do ograniczenia rozmiarów szkody (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2007 r., III CZP 150/06, OSNC 2007, nr 10, poz. 144, uchwały Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 69/01, OSNC 2002, nr 6, poz. 74 oraz z dnia 11 września 2020 r., III CZP 90/19). Jednak stan faktyczny niniejszej sprawy jest inny. Mianowicie w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdania rachunkowego syndyka, prowadzonego w ramach postępowania upadłościowego, zakwestionowane zostały w określonej

szczegółowo wysokości objęte podatkiem VAT usługi wykonane na rzecz masy upadłości, a zatem od tych usług - w zakresie zakwestionowanym - nie powinien być odprowadzony tego rodzaju podatek, a to oznacza, że w tym zakresie nie przysługiwało odliczenie podatkowe. W związku z czym podatnik obowiązany jest do dokonania stosownej korekty podatkowej zgodnie z art. 90 i n. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług oraz art. 81 i n. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa i rozliczenia z właściwym urzędem skarbowym nienależnie odliczonej kwoty podatku VAT. Dlatego w takim przypadku nie można wymagać, by poszkodowany był obowiązany do pomniejszenia szkody o kwotę - jak się okazało - wadliwie rozliczonego podatku VAT.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

(E.C.)

[ms]